

Prenumeration d. Pietisten fortset. Bilforen lita med föregående år, eller 1 kr. 25 öre pr årgång, post-
befordringsafgiften deri inberäknad.

Innehåller fidd. 145—200).

Pietisten.

Trettiondesjette årgången.

innehållande

Predikningar öfver våra nya Högmesseotexter.

Andra häftet.

Juni 1877.

Stockholm,

tryckt hos A. S. Normans Bolktryckeri-Ättiebölag.

1877.

minst 10 exemplar tagas, lemnas hwart elfte ex. gratis wid requisition direkte från Pietistens Expedition, Stockholm.
- Går prenumeranter i Amerika kostar Pietisten 60 cents pr år, postporto deri inberäknadt, när prenumera-
tionsmedlen insändas till Pietistens Expedition Stockholm.

Käre Broder! Du frågar, om icke offren i gamla testamentet hemburoas åt Gud och om icke äfwen Kristi offer war ett offer åt Gud. Derpå swaras: Det står skrifwet både om de gammaltestamentliga offren och om Kristi offer, att de woro offer åt Gud. När personer uppträda och föregifwa, att jag förnekar detta, så tala de emot sanna förhållandet. Nej, men hwad jag förnekar, det är, att offren skulle wara en betalning åt Gud. Att det war Gud, som af Abraham begärde, att han skulle offra sin son, och att det war åt Gud Abraham gic att offra honom, det står med uppenbara ord skrifwet; men att det offret skulle wara en betalning åt Gud, det står icke skrifwet. Att det war Gud, som anbefallde de gudstjenstliga offren, att det ock war åt Gud de offrades, det är med uppenbara ord skrifwet, men att de woro en betalning åt Gud till gäldande af syndaskulden, det står ingenstädes skrifwet. I nya testamentet ser jag ock, att Gud fordrar, att de kristna skola utgifwa sig sjelfwa såsom lefwande, heliga offer åt honom (Rom. 12), men att uti dessa offer skulle ligga någon betalning, det ser jag icke. Gud har satt hwarje kristen på en wijs plats, till ett wijs wert, och det tillkommer hwarje kristen att i det werket på den platsen offra sig åt Gud. Det offret fordrar Gud men icke såsom någon betalning. Så har ock Gud satt en född Sonen till det werket att frälssa syndare; det werket kunde icke aflöpa med mindre, än att han gaf sitt lif i döden. Och Sonen offrade sig. Han offrade sitt lif åt Gud, ty han offrade det för utförandet af det wert, som Fadren gifwit honom. Gud fordrade ock af honom det offret. Ty sådan war hans angelägenhet om syndares frälsning, att när den icke kunde på annat sätt ske, så gaf han Sonen ut och begärde af honom det offret, att han skulle stiga ned i synds förtärlighet samt med uppoffring af sitt eget lif uppsöka och frälssa det förlorade. Och Sonen sade: Din wilja, min Gud, gör jag gerna. Men icke war det offret å Sonens sida någon betalning ej heller å Fadrens sida något kraf på betalning till gäldande af syndaskulden. Sådant står ingenstädes skrifwet utan är menniskors lärdom.

För min del kan jag icke annat än glädjas deröfwer, att kristna af olika trosbekännelse närma sig hwarandra i kärleken. Af evangelium ser jag, att det war ingenting, hwarpå Herren Jesus med afseende på sina lärjungar lade en sådan wigt som på det, att de skulle älska hwarandra. Deras, säger han, skola alla förstå, att I ären mina lärjungar, om I hafwen kärlet inbördes. När man ock tänker derpå, att alla de, som tro på Herren Jesus, äro barn af samme Fader i himmelen, äro Herren Jesu bröder och "brud", äro den helige Andes tempel, samt skola en gång tillsammans stå omkring Sammets tron, då är det wijs en strande syn, att de för olika åsigters skull i åtskilliga frågor skola wara åtskilda, inbördes mistrogne och olustige. Sådant är parti, men parti är en förtärlighets gerning, i hwilken man kan lefwa trots den renaste lära. Ser jag på de första lärjungarna, så finner jag alls icke, att de woro fullkomliga ware sig i läran eller lefwernet, men Herren hade ändå tålmod med dem, tröstes ändå med dem, och den lilla kretsen sammanhölls wijsserligen icke af gemensamhet i åsigt utan af gemensamhet i tron och kärleken till Jesus. De trodde i många stycken orätt om honom (innan den helige Ande war utgjuten öfwer dem), men de trodde rätt på honom, emedan de satte sitt hjertas lit om frälsning till honom.

Jag har många gånger undrat, hwadan det kommer, att den förtärlighets gerning, som heter parti, så litet aftas. Det är, som om alla menniskor menade, att parti wore en felaktighet i läran. Ett sådant sätt att betrakta saken är ju det samma, som om någon betraktade girighet, otukt och andra dylika gerningar såsom felaktighet i läran. I parti kan jag lefwa med den renaste lära, och fri från parti kan jag wara, ehuru jag är mycket felaktig och ströplig i läran. Jag läste för några år tillbaka om ett möte, som höllits i Tyssland mellan lutersta och reformerta kristna, der man hade samtalat om hwarjehanda wiktiga anbliga frågor. Innan de församlade stildes åt, föreslogs, att eftersom de woro bröder i Herren, de ock gemensamt medelst bröds brötande skulle fira Jesu döds åminnelse. Men strax tog det eld, och luteranerna förklarade, att "troheten mot beakännelsen" förhindrade dem att deltaga i någon sådan nattwardsgång. Att de hade en fader, trodde på en frälsare, woro lemmar i samma lefamen, arswingar till samma herrlighet o. s. w., det war för dessa luteraner en småsak emot det, att de icke i alla delar woro ens om den — Augsburgiska beakännelsen. I sina "lutersta" församlingar kunde de sedan utan samwetets trängning gå till nattwarden med sådana, som woro utan tro, ande och lif, men som woro luteraner d. ä. med munnen beakände sig till den Augsburgiska beakännelsen. Sådant prisades ock i lutersta tidningar såsom saktighet i beakännelsen. Wijs måste hwarje oförwilladt öga se, att detta är parti. Och att såsom godt prisa det, som Skriften straffar såsom en förtärlighets gerning, det är farligt. Sådant om man toge sig till att på samma sätt prisa någon annan förtärlighets gerning!

Ware det långt ifrån mig att ställa luteranerna ensamma för sådant partifinne. Sannst är visserligen, att de i partifinne icke stå efter något annat samfund. Men ensamma om den synden äro icke luteranerna. Den smittan widläder alla samfund i högre eller lägre grad. Så kunna t. ex. i allmänhet baptisterna icke hafwa gemenskap i bröds brötsel med dem, som icke äro baptister. De kunna erlänna t. ex. luteriska kristna såsom bröder, såsom lemmar i en lekamen o. s. w., men att gemensamt med dem fira den måltid, hwilken utgör det högsta uttrycket deraf, att de äro en lekamen — nej det kunna de icke. Och det blott för deras olika uppfattning af dopet, hwilken således bethder mer än enheten i lif, ande och tro. Nog är detta sorgligt. Jag hörde en gång en lekmanapredikant berätta följande. Han hade på en resa genom en skog hört ett underligt ljud inifrån skogen. Strax stannade han sin häst samt gick in i skogen för att se, hwad det war. Då såg han twenne unga tiggare, hwilka woro i slagsmål med hwarandra samt såsom tillhyggen mot hwarandra begagnade sina brödpåsar. Tillämpningen är lätt att göra. Om än både bland luteraner och baptister och andra samfund sådana undantag finnas, så är dock den allmänna ställningen ännu sorglig nog.

I Korinth bildade sig uti den äldsta kristna tiden olika partier, af hwilka somliga berömdes sig af att wara Pauliske, andra Apolliske, andra Cephiske, andra Kristiske. Så snart detta kom till Pauli öron, skref han till församlingen i Korinth och förebrädde dem detta såsom löttets gerningar. Men det ser ut, som ansjå de flesta, att Pauli dom icke angår oss, eftersom wi icke falla oss Pauliske eller Petriske utan — luteriske, baptistiske o. s. w. Det är, som wille man säga: "Hade Korintherna kallat sig luteriske, så hade nog Paulus icke straffat dem!"

Många skola härwid fråga, om icke troheten mot bekännelsen eller den rena läran kan fordra, att man afhåller sig från andlig gemenskap med kristna af olika bekännelse. Man kunde, heter det, genom sådan gemenskap ingifwa folket den tron, att det icke är så noga med ren lära, man kunde också derigenom bidraga till, att många fångades i willolära o. s. w. Sådana inwändningar göras ofta af ett upprigtigt hjerta. Men wore de rättiga, så skulle ju Herren Jesus göra sig skyldig till det nämnda felet, och wi kunde då hafwa anledning att säga honom: "Herre, wore du lika mån om ren lära som wi, så afhölle du dig från andlig gemenskap med dessa willfarande bröder; ty derigenom att du bekänner dig äfwen till dem, ingifwer du folk den tron, att det icke är så noga med ren lära o. s. w." Tyder du, att det wore kristligt att tala så? Eller menar du, att det i detta fall är kristligt att icke följa Kristi exempel?

Du påpekar, att föregående tiders erfarenhet wisat, att alla försökt till förening mellan kristna af olika bekännelse misslyckats, och det wet äfwen jag. Men jag wet en sak till: jag wet, att också alla försökt att utrota bröderskapen hittills misslyckats. Och ändå gläder jag mig åt hwarje nytt kraftigt försökt dertill, som i Herrens namn göres. Eller menar du, att man af sådan anledning skulle upphöra att strida mot löttets gerningar? Nej, broder, må wi glädjas åt hwarje närmande i kärleken mellan dem, som tro på samma frälsare. Och misslyckas ett försökt, så må wi göra ett försökt till. Vinner man icke allt på en gång, så skall dock aldrig någon sådan strid afslöpa utan att bära någon frukt. Att i striden mot partifinnet nedlägga wapnen kan hafwa samma följd, som om man nedlade dem i kampen mot andra löttets gerningar. Hwarje ny kamp mot en fiende är en län i den ledja af strider, genom hwilka han slutligen skall öfwerwinnas. I ett krig förefalla många strider, som icke äro några afgörande jegrar, men som dock allesammans hwar i sin mån bidraga till hela krigets utgång. Och det tror jag äfwen gäller striderna mot mörkrets härar. Och jag vill bedja dig: se på Moosens verksamhet, och se på den sednaste tidens andliga rörelser i vårt land! De bära vittne om hwad wälsignelse det har med sig, att kristna låta lifwet i Kristus wara mer än enhet i dogmer eller lärosatser. Det war engång en prest, som sade till en annan: "Jag tyder mer om en död luteran än en lefwande baptist", hwarpå den andre svarade: "Dock vill jag hellre komma till himmelen såsom baptist än fara till helwetet som luteran". Wi hafwa mycket att lära af de orden.

Jag är lika öfwerlydlig som du, att ett länge djupt inplantadt och djupt inrotadt partifinne icke på en gång skall kunna utrotas. Det är med detta såsom med andra synder: Det går lätt in i människan men swårigen ur henne. Att så förgift in i kroppen går också lätt, men att så det derut igen, det går swårare. Men ju swårare det är att få bort detta onda, desto nödwändigare är det, att wi wakna upp beröfwer, att det är ett ondt, en synd, uti hwilken själar kunna förgås. Desto mer må det också glädja oss att se försökt göras, att i Herrens namn nedrifwa de stilmurar, hwilka nu åtskilja dem, som äro en tropp och en ande genom tron på en och samme frälsare. När du ser någon, som sätter sitt hjertas lit om frälsning

till Jesus, så kalla honom icke blott broder, utan betrakta honom äfwen såsom en broder, älska honom såsom en broder och umgås med honom såsom en broder. Ären I sedan uti någon läropunkt af olika mening, så mågen I ensfaldigt derom ransala i Guds ord. Men kunnen I icke blifwa af en mening, så sen dock till, att I förblifwen ett hjerta och en själ. Herren ättar kärleken högre än alla wära symboliska böcker.

Mina äfigter om barndopet kan du känna af mina skrifter. Jag håller det för att wara ett rätt och kristligt dop. Det må man dock tillåta mig att fritt och öppet uttala. Jag vill äfwen lemna baptisterna frihet att å sin sida uttala en motsatt äfigt. Sådant behöfwer icke alls störa kärleken. Din undran, om det kan wara rätt att döpa barn till luteraner, när de sjelfwa icke kunna bestämma sig, huruvida de wilja tillhöra detta kyrkosamfund, beror alldeles på missförstånd, ett missförstånd, som jag annars funnit wara mycket vanligt bland baptister. Vi döpa aldrig våra barn till luteraner. Vi döpa dem aldrig på Augsburgeriska bekännelsen utan endast på den gemensamma apostoliska tron. Alla invändningar mot barndopet ifrån den sidan förfalla derför helt och hållet. Endast den, som är okunnig om verkliga förhållandet, kan framtasta dylikt.

Hwad man sagt dig, att tidningen Göteborgs Wedoblad är mitt organ, det är icke sant. Jag sätter mycket stort värde på den tidningen, jag läser den med mycket glädje; will någon weta mitt omböme om densamma, så svarar jag fritt, att det är en alldeles förträfflig tidning, som borde spridas öfwer hela vårt land. Men mitt organ är den icke. Göteborgs Wedoblad är i förhållande till mig en alldeles sjelfständigt tidning. Dess redaktion hwarken har stått eller står eller will stå eller will synas stå under någon min inslytelse. Allt hwad annat man om den saken säger, är dikt och har sin grund deri, att man gerna will förswaga den tidningens mättiga och wälsignelserika inslytande genom att föregiftwa, att den icke är sjelfständig.

Sedan fista häftet af Pietisten utgafs, hafwa på Expeditionens förlag utkommit nya upplagor af: Kristi öfwersteprästerliga förbön, Guds Lam och Sångerna, samt följande nya böcker: Herren är mitt ljus, betraktelser öfwer Davids 27:de ps. af E. J. Ekman, Tiden är kort af R. P., Herren är min herde, betraktelser öfwer Davids 23:de ps. af Sw. Johansson; Wet du, hwad du wägar? af Fr. Sundgren.

Nu farväl! Herren wälsigne dig med frid. Åäre broder, blif stadig i Kristus och i hans nåds ord!

Bed för din tillgifne
P. M.

Hos Pietistens Expedition, Stockholm, kunna reqvireras följande arbeten:

Predikningar öfwer de nya högmessotexterna. Första årg. Pris: häftad 6: 25; bunden 8: 25; 9: 25; 9: 75. Andra årg. Första delen. Pris: häftad 3: 25; bunden 4: 25; 4: 75; 5 kr.
Herren är from. Pris: häft. 1: 15; wälst band 1: 50; fint klotb. med guldsnitt 3 kr.

Kristi öfwersteprästerliga förbön. Pris: h. 40 öre; wälst band 65 öre; fint klotb. 1: 25.

Guds Lam. 20 öre.

Fader vår. 25 öre.

Löfpenningen. 20 öre.

Guds barns trygghet och hopp. 25 öre.

I ingen annan är frälsning. 15 öre.

I Sonen är lifwet. 10 öre.

Frälsning för alla syndare. 10 öre.

Nåd för de förlorade. 12 öre.

Andliga sånger. Pris: häft. 30 öre; wälst band 45 öre; klotb. 60 öre. Samma sånger med musik i notskrift af H. Beyer, 1: 25. Melodierna i sifferskrift färdigbildt, 20 öre.

Du behöfwer frälsas å 5 öre; paket om 25 st. i omslag 1 kr.

Här är ännu rum å 5 öre; paket om 25 st. i omslag 1 kr.

Si, jag står för dörren och klappar å 5 öre; paket om 25 st. i omslag 1 kr.

Det skedde för dig å 5 öre; paket om 25 st. i omslag 1 kr.

Herren är mitt ljus, af E. J. Ekman. Pris: 90 öre; wälst b. 1: 20; klotb. 1: 50.
Det gjorde Gud, af E. J. Ekman. Andra uppl. 25 öre.

Minnen från hafwet, anteckningar af en svensk sjöman. Andra uppl. 25 öre.
Barnens prydna, barnpredikan af Fr. Sundgren. Andra uppl. 6 öre.

Tiden är kort, af R. P. Pris: 10 öre.
Wet du hwad du wägar? af Fr. Sundgren. Pris: 5 öre; paket om 25 st. i omslag 1 kr.

Herren är min herde, af Swening Johansson. Pris 25 öre.